

Jesters of the King: Leonard Cohen z"l and King David The Midrash and Kabbalah Behind Leonard Cohen's "Hallelujah"

Shavuot 5777

"He was the King's jester, badchana d'malka, and even though he was in pain, since he found himself before the King, he turned to his joking and clowning to amuse the King."

You say I took the name in vain
I don't even know the name
But if I did, well really, what's it to you?
There's a blaze of light in every word
It doesn't matter which you heard
The holy or the broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

Baby I've been here before
I've seen this room and I've walked this floor
I used to live alone before I knew you
I've seen your flag on the marble arch
But love is not a victory march
It's a cold and it's a broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

Maybe there's a God above
But all I've ever learned from love
Was how to shoot somebody who outdrew you
It's not a cry that you hear at night
It's not somebody who's seen the light
It's a cold and it's a broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

Well I heard there was a secret chord
That David played and it pleased the Lord
But you don't really care for music, do you?
Well it goes like this: the fourth, the fifth
The minor fall and the major lift
The baffled king composing Hallelujah
Hallelujah [x4]

Your faith was strong but you needed proof
You saw her bathing on the roof
Her beauty in the moonlight overthrew you
She tied you to a kitchen chair
She broke your throne and she cut your hair
And from your lips she drew the Hallelujah
Hallelujah [x4]

I did my best, it wasn't much
I couldn't feel, so I learned to touch
I've told the truth, I didn't come to fool you
And even though it all went wrong
I'll stand before the Lord of Song
With nothing on my tongue but Hallelujah
Hallelujah [x4]

Chagall, King David

There's a blaze of light in every word. It doesn't matter which you heard, the holy or the broken Hallelujah

Jesters of the King: Leonard Cohen z"l and King David, Shavuot 5777

Hallelujah – first two verses

Well I heard there was a secret chord
That David played and it pleased the Lord
But you don't really care for music, do you?
Well it goes like this: the fourth, the fifth
The minor fall and the major lift
The baffled king composing Hallelujah
Hallelujah [x4]

Your faith was strong but you needed proof
You saw her bathing on the roof
Her beauty in the moonlight overthrew you
She tied you to a kitchen chair
She broke your throne and she cut your hair
And from your lips she drew the Hallelujah
Hallelujah [x4]

Our story in scripture (2 Samuel)

(2 Samuel 11:1-5) And it was the turning of the year, the time when the kings go out (to war), and David sent Yoav and his servants with him and all Israel, and they destroyed the children of Amon and besieged Rabbah. And David continued living in Jerusalem. And it became the time of evening, and David arose from off his bed. And he went walking on the roof of the king's house and he saw a woman bathing atop the roof and the woman was a very beautiful sight. And David sent and sought for the woman. And he said, "Is this not Bat-Sheva daughter of Eliam, the woman of Uriah the Hittite?" And David sent messengers and took her and she came unto him and he laid with her, and she was sanctified from her impurity and she returned to her house. And the women conceived and she sent and told David, and she said "I am pregnant."

The story according to the Talmud (b.Sanhedrin 107a)

1) "The baffled king composing" — David doesn't understand why he isn't as great as the Patriarchs

R. Yehudah said in Rav's name: A person should never deliver himself to the test, since David King of Israel delivered himself to the test and failed. He said before [God]: Master of the World! Why do we say [in prayer], "God of Abraham, God of Isaac, and God of Jacob," but not "God of David"? He replied: They were tested by Me, and you were not tested by Me. He said: Master of the Universe, examine and test me – as it says, *Examine me, Hashem, and test me.* (Psalms 26:2)

אמר רב יהודה אמר רב: לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון, שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון ונכשל. אמר לפניו: רבש"ע מפני מה אומרים אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ואין אומרים אלהי דוד? אמר אינהו מינסו לי ואת לא מינסית לי. אמר לפניו רבש"ע בחנני ונסני שנאמר (תהילים כו) בחנני ה' ונסני וגו'

2) "Your faith was strong but you needed proof" — God agrees to test David

[God] answered: I will test you, and I will do something for you; for I did not make known to them [what their test would be], but I will make known to you that I will test you in a sexual matter. Immediately: *And it happened at the time of evening, and David arose from off his bed*, etc. R. Yehudah said that he turned over his night bed to a day bed, but the rule was hidden from him: There is a small organ in man—if he satisfies it, it is starving; if he starves it, it is satisfied.

אמר מינסנא לך ועבידנא מילתא בהדך, דלדידהו לא הודעתיהו ואילו אנא קא מודענא לך דמנסניא לך בדבר ערוה מיד. (שמואל ב יא) ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו וגו'. אמר רב יהודה שהפך משכבו של לילה למשכבו של יום ונתעלמה ממנו הלכה: אבר קטן יש באדם משביעו רעב ומרעיבו שבע

3) *"Her beauty in the moonlight overthrew you" — David fails the test but draws his Hallelujah*

And he went walking on the roof of the king's house and he saw a woman bathing atop the roof and the woman was very beautiful to see—Bat-Sheva was toweling her hair behind the screen. Satan came appearing to him like a bird, He shot an arrow at him and shot through the screen – she was revealed and he saw her. Immediately: David sent and sought out the woman and he said, "Isn't that Bat-Sheva...Uriah the Hittite's woman?"...And David sent messengers and took her and she came unto him and he laid with her...

ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה
רוחצת מעל הגג והאשה טובת מראה
מאד בת שבע הוה קא חייפא רישא
תותי חלתא. אתא שטן אידמי ליה
כציפרתא. פתק ביה גירא פתקה
לחלתא, איגליה וחזייה. מיד
(שמואל ב יא) וישלח דוד וידרוש
לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע...
אשת אוריה החתי וישלח דוד
מלאכים ויקחה ותבא אליו וישכב
עמה

4) *"She broke your throne" — David kills Uriah and takes Bat-Sheva — Natan comes to accuse him, prophesying catastrophe*

(2 Samuel 11:6-25) And David sent unto (his general) Yoav, "Send unto me Uriah the Hittite." And Yoav sent Uriah unto David. And Uriah came unto him, and David asked about the peace (well-being) of Yoav and the peace of the people and the peace of the war. And David said to Uriah, "Go down to your house and wash your feet"... And Uriah lay down at the entrance of the king's house with all the servants of his lords, and did not go down unto his house....And David said, "Why did you not go unto your house?" And Uriah said unto David, "The ark and Israel and Judah are living in *sukkot* (field tents), and my lord Yoav and the servants of my lords are encamped before the field, and I, would I come unto my house to eat and drink, and to lie with my wife? (I swear) by your life...lest I would do this thing"... And it was in the morning, and David wrote a scroll unto Yoav that he sent by Uriah's hand. And he wrote..."Have Uriah face the fiercest battle, and turn from backing him, so he will be struck and die"...And Yoav sent and told to David all things of the war...And the messenger said unto David, "When the men overpowered us and came out unto us [on] the field...also Uriah the Hittite died." And David said unto the messenger, "So will you say unto Yoav, 'Don't let it be bad in your eyes, this thing, for like this one so that one does the sword consume. Strengthen your battle against the city and tread it down'..."

(2 Samuel 11:26-7) And when Uriah's woman heard that her man Uriah died, she lamented over her husband. And the mourning time passed and David sent and gathered her unto his house and she became his woman, and she bore for him a son. And evil was this thing that David did in *Hashem's* eyes.

(2 Samuel 12:1-10) And *Hashem* sent Natan (the prophet) unto David and he came unto him. And he said, "Two men were in one city, one rich and one destitute...And someone going came to the rich man and he had pity (on his wealth) to not take from his flock for the guest... And he took the (only) sheep of the destitute man and made that (cooked it) for the man who came unto him." And David's anger burned at the man, very much, and he said unto Natan, "(I swear as) *Hashem* lives, that the man who did this is a dead man!"...And Natan said unto David, "You are the man!...You struck down Uriah with the sword, and his woman you took for yourself, and you killed him with the sword of the children of Amon. And now, sword will never be removed from your house forever...So said *Hashem*, I am setting evil over you, from (within) your house...before the eyes of this sun. For you acted in secret, and I will do this thing in front of all Israel..."

5) *A little backtracking: "David played and it pleased the Lord" — two ways David played before God*

(2 Samuel 6:14, 21-2) And David leapt/twirled with all strength before *Hashem*...and David said...I will laugh/play before *Hashem* and make myself even more light/trifling.

(1 Samuel 16:23) And it was, when God's spirit would be (coming) to Saul, then David took the harp and played with his hand, and it gave Saul spaciousness and was good for him and the evil spirit was removed from him.

Hallelujah – next verses (two different versions of the song are combined below)

I did my best, it wasn't much
I couldn't feel, so I learned to touch
I've told the truth, I didn't come to fool you
And even though it all went wrong
I'll stand before the Lord of Song
With nothing on my tongue but Hallelujah
Hallelujah [x4]

You say I took the name in vain
I don't even know the name
But if I did, well really, what's it to you?
There's a blaze of light in every word
It doesn't matter which you heard
The holy or the broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

6) *"I did my best, it wasn't much" — failing the test, David comes up with a reason why that sounds like a jest or a trick — (Talmud b.Sanhedrin 107a, cont'd)*

Raba expounded: What is meant by the verse, *Against You, You only, have I sinned, and done this evil in Your sight, so that You may be justified in Your word, and gain merit through Your judgment?* (Psalms 51:6) David said to the Holy One, blessed be: It is revealed and known before You that if I wanted to repress my impulse, I would have repressed it. But I said, "Let them not say, "The servant out-merited his Master." Raba expounded: What is meant by the verse, *For I am right for limping, and my pain is in front of me always?* (Psalms 38:17) That Bat-Sheva, the daughter of Eliam, was predestined for David since the six days of Creation, but that she came to him with sorrow. And so did the school of R. Ishmael teach: She was worthy (i.e., predestined) for David from the six days of Creation, but he consumed her unripe.

דרש רבא מאי דכתיב (תהילים נא) לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך אמר דוד לפני הקב"ה גליא וידיעא קמך דאי בעיא למכפייה ליצרי הוה כייפינא אלא אמינא דלא לימרו עבדא זכי למריה דרש רבא מאי דכתיב (תהילים לח) כי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד ראויה היתה בת שבע בת אליעם לדוד מששת ימי בראשית אלא שבאה אליו במכאוב וכן תנא דבי רבי ישמעאל ראויה היתה לדוד בת שבע בת אליעם אלא שאכלה פגה

7) *"And even though it all went wrong, I'll stand before the Lord of Song" — as David does here, with all the vulnerability and honesty he can muster — from our story in scripture and from Psalm 51*

(2 Samuel 12:7, 13) And Natan said unto David, "You are the man..." And David said unto Natan, "I have sinned to Hashem." And Natan said unto David, "Also Hashem will make your sin pass away and you will not die."

(Psalm 51) A song of David, when Natan the prophet came unto him, after he came unto Bat-Sheva. Show me grace God according to Your love, according to Your multiple mercies forgive my transgressions; for I, I would know my transgressions and my sins are continuously in front of me. To You, to You alone I sinned and the evil in Your eyes I did—for so that You will be justified in Your speaking, and gain merit through Your judging. Make me hear joy and rejoicing... Hide Your face from my sins... A pure heart create for me, God, and renew within me a true spirit. Don't send me from Your presence, and Your holy spirit don't take away from me...I would teach transgressors Your ways and sinners unto You will turn...My Lord, my lips may You open, and my mouth will tell Your praise...

א למנצח מזמור לדוד: גבוא־אֶלְיוּ נָתַן הַנְּבִיא פֶּאֶשֶׁר בָּא אֶל־בַּת־שֶׁבַע: ב חֲנֻנֵי אֱלֹהִים כַּחֲסֹדְךָ רַב רַחֲמֶיךָ מַחֵה פְּשָׁעִי: ג כִּי פֶשְׁעֵי אָנֹכִי אֲדַע וְחַטָּאתִי נִגְדֵי תְּמִיד: ד לֵךְ לְבַדְךָ חַטָּאתִי וְהִרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְּרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ: ח תִּשְׁמַעֲנִי שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה תִּגְלַנֶּה עֲצָמוֹת דְּכִיתַי: ט הִסְתַּר פָּנֶיךָ מִחַטָּאתִי וְכַל־עֲוֹנֹתַי מַחֵה: י לֵב טָהוֹר בְּרָא לִי אֱלֹהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי: יא אֶל־תִּשְׁלִיכֵנִי מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קְדֹשְׁךָ אֶל־תִּקַּח מִמֶּנִּי: יג אֶלְמַדָּה פִּשְׁעֵים דַּרְכֶיךָ וְחַטָּאִים אֲלֶיךָ יִשׁוּבוּ: טו אֲדַנִּי שִׁפְתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

Hallelujah – next verses

Baby I've been here before
I've seen this room and I've walked this floor
I used to live alone before I knew you
I've seen your flag on the marble arch
But love is not a victory march
It's a cold and it's a broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

Maybe there's a God above
But all I've ever learned from love
Was how to shoot somebody who outdrew you
It's not a cry that you hear at night
It's not somebody who's seen the light
It's a cold and it's a broken Hallelujah
Hallelujah [x4]

8) *"It's a broken Hallelujah" — did David sin for God or for a joke? It's not David the king, but David the jester of the King, who breaks himself and his honor to protect God's honor, says the **Zohar (2:107a)***

*So that You will be justified when You speak, and gain merit through Your judging (Psalms 51:6)—and I would have no opening to speak before You. Come and see: Every artisan when he speaks, speaks through his artistry. David was the King's jester, and even though he was in pain, since he found himself before the King he turned to his jokes/clowning to amuse the King. He said, "Master of the world, I said, *Examine me, Hashem, and test me*, and You said that that I would not be able to withstand Your test. So I sinned, *so that You will be justified when You speak*, and Your word would be true. For if I did not sin, my word would be true and Your word would be empty. Now that I sinned, in order to make Your word true, I have created a place for Your word to be justified. Because of this I did it, *so that You will be justified in Your speaking, and gain merit in Your judging*." David turned to his art, and he spoke out of his pain with words of clowning to the King.*

למען תצדק בדברך תזכה בשפטך
ולא יהא לי פתחון פה למימר קמך
תא חזי כל אומן כד מליל
באומנותיה מליל. דוד בדיחא
דמלכא הוה ואף על גב דהוה בצערא
כיון דהוה קמי מלכא תב
לבדיחותיה בגין לבדחא למלכא.
אמר מאריה דעלמא אנא אמינא
(שם כו) בחנני ונסני ואת אמרת דלא
איכול לקיימא בנסיונך. הא חבנא
למען תצדק בדברך ויהא מילך
קשוט, דאלמלא לא חבנא, יהא מלה
דילי קשוט והא מילך בריקניא.
השתא דחבנא בגין דלהוי מילך
קשוט יהיבנא אתר לצדקא מילך.
בגין כך עבידנא למען תצדק בדברך
תזכה בשפטך. אהדר דוד לאומנותיה
ואמר גו צעריה מלין דבדיחותא
למלכא

9) *"It's not somebody who's seen the light" — David knows God's face not because he's "seen the light" but because he knows the face of adversity and absurdity. His true purpose was not to justify God out of piety, but to open wide a place for sinners to say Hallelujah according to the **Zohar (2:107a-b, cont'd)***

We learned: David did not measure up (in evil) to that deed, for it was he who said, *And my heart is empty within me (Psalms 109:22)—...David said, "In the heart are two palatial chambers, in one blood, and in the other breath. The one that fills with blood is the dwelling place of the evil impulse, and my heart is not like this, for it is empty, and I have left no dwelling place... where the evil impulse could settle..."* And since this is the case, David did not measure up to that sin that he sinned. It was only in order to provide an opening for sinners: they will say, "King David sinned and returned, and the Holy One, blessed be, forgave him—all the more [for] the rest of humanity." About this it says, *I will teach transgressors Your ways, and sinners will turn unto You (Psalms 51:15).*

תנינן לאו דוד אתחזי להווא עובדא
דהא איהו אמר (תהלים קט) ולבי
חלל בקרבי...אמר דוד בלבא אית
תרין היכלין בחד דמא ובודח רוחא,
ההוא חד דמלייא דמא ביה דירוא
ליצר הרע, ולבי לאו הכי דהא ריקן
איהו ולא יהבית דירוא...לשכנא
ביה יצר הרע...וכיון דהכי הוא לא
אתחזי דוד להווא חובא דחב אלא
בגין למיהב פתיחו דפימא לחייביא,
ימרון דוד מלכא חב ותב בתיובתא
ומחל ליה קב"ה כל שכן שאר בני
נשא, ועל דא אמר (תהלים נא)
אלמדה פושעים דרכיך וחטאים
אליך ישובו.

[שמואל ב, יא]

א ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלאכים, וישלח דוד את-יואב ואת-עבדיו עמו ואת-כל-ישראל וישחטו את-בני עמון, ויצרו על-רבה; ודוד יושב בירושלם. ב ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על-גג בית-המלך, וירא אשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד. ג וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר, הלוא-זאת בת-שבע בת-אליעם--אשת אורייה החתי. ד וישלח דוד מלאכים ויקחה, ותבוא אליו וישכב עמה, והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל-ביתה. ה ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי.

ו וישלח דוד אל-יואב, שלח אלי את-אורייה החתי; וישלח יואב את-אורייה אל-דוד. ז ויבא אורייה אליו; וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום, המלחמה. ח ויאמר דוד לאורייה, רד לביתך ורחץ רגליך; ויצא אורייה מבית המלך, ותצא אחריו משאת המלך. ט וישכב אורייה פתח בית המלך את כל-עבדי אדניו; ולא ירד אל-ביתו. י ויגדו לדוד לאמר, לא-ירד אורייה אל-ביתו; ויאמר דוד אל-אורייה, הלוא מדרך אפה בא מדוע לא-ירדת אל-ביתך. יא ויאמר אורייה אל-דוד, הארון וישראל ויהודה ישבים בסכות ואדני יואב ועבדי אדני על-פני השדה חנים, ואני אבוא אל-ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם-אשתי; חייך וחי נפשך אם-אעשה את-הדבר הזה. יב ויאמר דוד אל-אורייה, שב בזה גם-היום--ומחר אשלחך; וישב אורייה בירושלם ביום ההוא וממחרת. יג ויקרא-לו דוד ויאכל לפניו וישת וישכרהו ויצא בערב לשכב במשכבו עם-עבדי אדניו, ואל-ביתו לא ירד.

יד ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל-יואב וישלח, ביד אורייה. טו ויכתב בספר, לאמר: הבו את-אורייה אל-מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת. טז ויהי בשמור יואב אל-העיר ויתן את-אורייה אל-המקום אשר ידע כי אנשי-חיל שם. יז ויצאו אנשי העיר וילחמו את-יואב ויפל מן-העם מעבדי דוד; וימת גם אורייה החתי. יח וישלח, יואב ויגד לדוד את-כל-דברי המלחמה. יט ויצו את-המלאך לאמר: ככלותך את כל-דברי המלחמה לדבר אל-המלך. כ והיה אם-תעלה חמת המלך ואמר לך מדוע נגשתם אל-העיר להלחם: הלוא ידעתם את אשר-ירו מעל החומה. כא מי-הכה את-אבימלך בן-ירבשת הלוא-אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתבץ, למה נגשתם אל-החומה; ואמרת--גם עבדך אורייה החתי מת. כב וילך המלאך ויבא ויגד לדוד את כל-אשר שלחו יואב. כג ויאמר המלאך אל-דוד, כי-גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד-פתח השער. כד ויראו המוראים אל-עבדיך מעל החומה וימותו מעבדי המלך וגם, עבדך אורייה החתי מת. כה ויאמר דוד אל-המלאך, כה-תאמר אל-יואב אל-ירע בעיניך את-הדבר הזה כי-כזה וכזה תאכל החרב; החזק מלחמתך אל-העיר והרסה וחזקהו. כו ותשמע אשת אורייה כי-מת אורייה אישה ותספד, על-בעלה. כז ויעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל-ביתו ותהי-לו לאשה, ותלד לו בן; וירע הדבר אשר-עשה דוד בעיני יהוה.

[שמואל ב, יב]

א וישלח יהוה את-נתן אל-דוד ויבא אליו ויאמר לו, שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש. ב לעשיר היה צאן ובקר הרבה מאד. ג ולרש אין-כל, כי אם-כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם-בניו יחדו; מפתו תאכל ומכסו תשתה ובחיקו תשכב ותהי-לו, כבת. ד ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקרו לעשות לארם הבא-לו ויקח את-כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו. ה ויחר-אף דוד באיש מאד ויאמר אל-נתן חיי-יהוה כי-בן-מות האיש העשה זאת. ו ואת-הכבשה ישלם ארבעתיים: עקב אשר עשה את-הדבר הזה ועל אשר לא-חמל.

ז ויאמר נתן אל-דוד, אפה האיש; כה-אמר יהוה אלהי ישראל, אנכי משחתיך למלך על-ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול. ח ואתנה לך את-בית אדניך ואת-נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את-בית ישראל ויהודה ואם-מעט ואספה לך כהנה וכנהנה. ט מדוע בזית את-דבר יהוה לעשות הרע בעינו (בעיני), את אורייה החתי הכית בחרב ואת-אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון.

[שמואל ב, יב] י וְעַתָּה, לֹא-תִסּוּר חֶרֶב מִבֵּיתְךָ עַד-עוֹלָם: עֵקֶב כִּי בָזַתְנִי וַתִּקַּח אֶת-אִשְׁתִּי אוֹרְיָה הַחַתִּי לְהִיּוֹת לְךָ לְאִשָּׁה. יֵא כֹה אָמַר יְהוָה, הֲנִנִּי מְקִים עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחֹתִי אֶת-נְשִׁיךָ לְעֵינֶיךָ וְנִתְּתִי לְרַעֲיָךְ וְשָׁכַב עִם-נְשִׁיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמֶשׁ הַזֹּאת. יב כִּי אַתָּה עָשִׂיתָ בְּסִתְּךָ; וְאֲנִי אֶעֱשֶׂה אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה נֶגֶד כָּל-יִשְׂרָאֵל וְנֶגֶד הַשָּׁמַשׁ. יג וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל-נְתָן, חֲטָאתִי לִיהוָה. וַיֹּאמֶר נְתָן אֶל-דָּוִד, גַּם-יְהוָה הֶעֱבִיר חֲטָאתְךָ לֹא תִמּוּת. יד אֶפְסֵ כִּי-נֹאֶץ נֹאצְתָּ אֶת-אִיבֵי יְהוָה בַּדָּבָר, הַזֶּה גַּם, הִבֵּן הַיְלֹד לְךָ מוֹת יָמוּת.

[סנהדרין קז ע"א]

אמר רב יהודה אמר רב לעולם אל יביא אדם עצמו לידי נסיון שהרי דוד מלך ישראל הביא עצמו לידי נסיון ונכשל אמר לפניו רבש"ע מפני מה אומרים אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ואין אומרים אלהי דוד אמר אינהו מינסו לי ואת לא מינסית לי אמר לפניו רבש"ע בחנני ונסני שנאמר (תהילים כו) בחנני ה' ונסני וגו' אמר מינסנא לך ועבידנא מילתא בהדך דלדידהו לא הודעתניהו ואילו אנא קא מודענא לך דמנסינא לך בדבר ערוה

מיד (שמואל ב יא) ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו וגו' אמר רב יהודה שהפך משכבו של לילה למשכבו של יום ונתעלמה ממנו הלכה אבר קטן יש באדם משביעו רעב ומרעיבו שבע (שמואל ב יא) ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה רוחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד בת שבע הוה קא חייפא רישא תותי חלתא אתא שטן אידמי ליה כציפרתא פתק ביה גירא פתקה לחלתא איגליה וחזייה מיד (שמואל ב יא) וישלח דוד וידרוש לאשה ויאמר הלא זאת בת שבע בת אליעם אשת אוריה החתי וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטומאתה ותשב אל ביתה

והיינו דכתיב (תהילים יז) בחנת לבי פקדת לילה צרפתי בל תמצא זמותי בל יעבר פי אמר איכו זממא נפל בפומיה דמאן דסני לי ולא אמר כי הא מילתא דרש רבא מאי דכתיב (תהילים יא) למנצח לדוד בה' חסיתי איך תאמרו לנפשי נודי הרכם צפור אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע מחול לי על אותו עון שלא יאמרו הר שבכם צפור נדדתו

דרש רבא מאי דכתיב (תהילים נא) לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך אמר דוד לפני הקב"ה גליא וידיעא קמך דאי בעיא למכפייה ליצרי הוה כייפינא אלא אמינא דלא לימרו עבדא זכי למריה דרש רבא מאי דכתיב (תהילים לח) כי אני לצלע נכון ומכאובי נגדי תמיד ראויה היתה בת שבע בת אליעם לדוד מששת ימי בראשית אלא שבאה אליו במכאוב וכן תנא דבי רבי ישמעאל ראויה היתה לדוד בת שבע בת אליעם אלא שאכלה פגה

[זוהר קז]

למען תצדק בדברך תזכה בשפטך ולא יהא לי פתחון פה למימר קמך תאחזי כל אומן כד מליל באומנותיה מליל דוד בדיחא דמלכא הוה ואף על גב דהוה בצערא כיון דהוה קמי מלכא תב לבדיחותיה בגין לבדחא למלכא אמר מאריה דעלמא אנא אמינא (שם כו) בחנני ונסני ואת אמרת דלא איכול לקיימא בנסיונך הא חבנא למען תצדק בדברך ויהא מילך קשוט דאלמלא לא חבנא יהא מלה דילי קשוט והא מילך בריקניא השתא דחבנא בגין דלהוי מילך קשוט יהיבנא אתר לצדקא מילך בגין כך עבידנא למען תצדק בדברך תזכה בשפטך אהדר דוד לאומנותיה ואמר גו צעריה מלין דבדיחותא למלכא

תנינן לאו דוד אתחזי לההוא עובדא דהא איהו אמר (תהלים קט) ולבי חלל בקרבי, אנקיד חלל כבר הוה חלל [קז ע"ב] בקרבי הכי הוא אבל אמר דוד בלבא אית תרין היכלין בחד דמא ובחד רוחא, ההוא חד דמלייא דמא ביה דיורא ליצר הרע, ולבי לאו הכי דהא ריקן איהו ולא יהבית דיורא לדמא בישא לשכנא ביה יצר הרע, תרגום נבוב חליל, ודאי חלל איהו בלא דיורא בישא.

[זוהר קז] וכיון דהכי הוא לא אתחזי דוד להווא חובא דחב אלא בגין למיהב פתיחו דפימא לחייביא, ימרון דוד מלכא חב ותב בתיובתא ומחל ליה קב"ה כל שכן שאר בני נשא, ועל דא אמר (תהלים נא) אלמדה פושעים דרכיך וחטאים אליך ישובו.

[תהילים נא]

א למנצח מזמור לדוד: בבוא אליו נתן הנביא פאשר-בא אל- בת- שבע: חנני אלהים כחסדך כרב ורחמיך מחה פשעי: ב [הרבה כ] (הרב ק) כפסני מעוני ומחטאתי טהרני: ג כפישעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד: ד לך לבדך חטאתי והרע בעיניך עשיתי למען תצדק בדברך תזכה בשפטך: ה הרבעוון חוללתי ובחטא יחמתני אמי: ו הראמת חפצת בטחות ובסתם חכמה תודיעני: ז תחטאני באזוב ואטהר תכבסני ומשלג אלבין: ח תשמיעני ששון ושמחה תגלנה עצמות דכית: ט הסתר פניך מחטאי וכל עונתי מחה: י לב טהור בראלי אלהים ורוח נכון חדש בקרבי: יא אל-תשליכני מלפניך ורוח קדשך אל- תקח ממני: יב השיבה לי ששון ישעך ורוח נדיבה תסמכני: יג אלמדה פושעים דרכיך וחטאים אליך ישובו: יד הצילני מדמים אלהים אלהי תשועתי תרנו לשוני צדקתך: טו אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

[שמואל א, טז]

כג והיה, בהיות רוח-אלהים אל-שואל, ולקח דוד את-הכנור, ונגן בידו; ורוח לשאול וטוב לו, וסרה מעליו רוח הרעה.

[שמואל ב, ו]

יב וילך דוד ויעל את-ארון האלהים מבית עבד אדם עיר דוד בשמחה. יג והיה, כי צעדו נשאי ארון-יהוה ששה צעדים ויזבח שור ומריא. יד ודוד מכרפר בכל-עז לפני יהוה ודוד חגור אפוד בד. טו ודוד וכל-בית ישראל מעלים את-ארון יהוה בתרועה ובקול שופר. טז והיה ארון יהוה בא עיר דוד... יח ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את-העם בשם יהוה צבאות... כ וישב דוד, לברך את-ביתו; ותצא מיכל בת-שואל, לקראת דוד ותאמר מה-נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו... כא ויאמר דוד, אל-מיכל, לפני יהוה אשר בחר-בי מאביך ומכל-ביתו לצות אתי נגיד על-עם יהוה על-ישראל ושחקתי לפני יהוה. כב ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני ועם-האמהות אשר אמרת עמם אכבדה.

(see next page for English text)

Suggestions for further exploration:

“How Leonard Cohen's 'Hallelujah' Brilliantly Mingled Sex, Religion”

<http://www.rollingstone.com/music/news/exclusive-book-excerpt-leonard-cohen-writes-hallelujah-in-the-holy-or-the-broken-20121203>

“60 Versions of Leonard Cohen’s Hallelujah, Ranked”

<http://www.newsweek.com/60-versions-leonard-cohens-hallelujah-ranked-303580>

Leonard Cohen, live performance — <https://www.youtube.com/watch?v=YrLk4vdY28Q>

Another important verse included in many performances and covers is:

There was a time when you let me know/
What's really going on below
But now you never show that to me, do you?/
But remember when I moved in you/
And the holy dove was moving too
And every breath we drew was Hallelujah/
Hallelujah [x4]

Supplement — all the Hebrew texts unabridged, followed by all the English texts less abridged

(2 Samuel 11:1-27) And it became the turning of the year, the time when the kings go out (to war), and David sent Yoav and his servants with him and all Israel, and they ruined the children of Amon and besieged Rabbah. And David continued living in Jerusalem. And it became the time of evening, and David arose from off his bed. And he went walking on the roof of the king's house and he saw a woman bathing atop the roof and the woman was a very beautiful sight. And David sent and sought for the woman. And he said, "Is this not Bat-Sheva daughter of Eliam, the woman of Uriah the Hittite?" And David sent messengers and took her and she came unto him and he laid with her, and she was sanctified from her impurity and she returned to her house. And the women conceived and she sent and told David, and she said "I am pregnant."

And David sent unto (his general) Yoav, "Send unto me Uriah the Hittite." And Yoav sent Uriah unto David. And Uriah came unto him, and David asked about the peace (well-being) of Yoav and the peace of the people and the peace of the war. And David said to Uriah, "Go down to your house and wash your feet." And Uriah went out from the king's house and after him went out a portion (fit for) the king. And Uriah lay down at the entrance of the king's house with all the servants of his lords, and did not go down unto his house....And David said, "Why did you not go unto your house?" And Uriah said unto David, "The ark and Israel and Judah are living in *sukkot* (field tents), and my lord Yoav and the servants of my lords are encamped (before) the field, and I, would I come unto my house to eat and drink, and to lie with my wife? (I swear) by your life and the life of your soul, lest I would do this thing...And it was in the morning, and David wrote a scroll unto Yoav and he sent by Uriah's hand. And he wrote in the scroll, saying, "Have Uriah facing the fiercest battle, and turn from backing him, and may he be struck and die." And it was when Yoav watched over the city, and he put Uriah at the place which he knew where the men of valor were...and there fell from the people, from David's servants, and also died Uriah the Hittite. And Yoav sent and told to David all things of the war...And the messenger said unto David, "When the men overpowered us and came out unto us [on] the field...and they died from the servants of the king, and also Uriah the Hittite died. And David said unto the messenger, "So will you say unto Yoav, Don't let it be bad in you're your eyes, this thing, for like this one so like that one does the sword consumes. Strengthen your battle against the city and tread it down..."

And when Uriah's woman heard that her man Uriah died, she lamented over her husband. And when the mourning time passed, David sent and gathered her to his house and she became his woman, and she bore for him a son. And evil was the thing that David did in *Hashem's* eyes.

(2 Samuel 12:1-15) And *Hashem* sent Natan (the prophet) unto David and he came unto him. And he said, "Two men were in one city, one rich and one destitute...And someone going came to the rich man and he had pity (on his wealth) to not take from his flock to make it for the guest that came to him, and he took the (only) sheep of the destitute man and made (cooked) that for the man who came unto him." And David's anger burned at the man, very much, and he said unto Natan, "(I swear as) *Hashem* lives, that the man who did this is a dead man!"...And Natan said unto David, "You are the man...you struck down Uriah with the sword and his woman you took for yourself, and you killed him with the sword of the children of Amon. And now, sword will never be removed from your house...Here I am erecting over you evil from your house, and I will take your women before your eyes and give them to your friend and he will lie with your women before the eyes of this sun. For you acted in secret, and I, I will do this thing facing right at Israel and facing right at the sun." And David said unto Natan, "I have sinned to *Hashem*." And Natan said unto David, "Also *Hashem* will make your sin pass away and you will not die."

(Talmud *b.Sanhedrin* 107a) R. Yehudah said in Rav's name: A person should never deliver himself to the test, since David King of Israel delivered himself to the test and failed. He said before [God]: Master of the World! Why do we say [in prayer], "God of Abraham, God of Isaac, and God of Jacob," but not "God of David"? He replied: They were tested by Me, and you were not tested by Me. He said: Master of the Universe, examine and test me – as it says, 'Examine me, O Lord, and test me' (Psalms 26:2). [God] answered: I will test you, and I will do something for you; for I did not make known to them [what their test would be], but I will make known to you that I will test you in a sexual matter. Immediately: 'And it happened at the time of evening, and David arose from off his bed', etc. R. Yehudah said: He turned over his night bed to a day bed, but the rule was hidden from him: There is a small organ in man—if he satisfies it, it is starving; if he starves it, it is satisfied.

Supplement — all the Hebrew texts unabridged, followed by all the English texts less abridged

(**Talmud b.Sanhedrin 107a**, cont'd) *And he went walking on the roof of the king's house and he saw a woman bathing atop the roof and the woman was very beautiful to see – Bat-Sheva was toweling her hair behind the screen. Satan came appearing to him like a bird, He shot an arrow at him and shot through the screen – she was revealed and he saw her. Immediately: And David sent and sought out the woman. And he said, 'Is this not Bat-Sheva daughter of Eliam, the woman of Uriah the Hittite? And David sent messengers and took her and she came unto him and he laid with her, and she was sanctified from her impurity and she returned to her house.*

Raba expounded: What is meant by the verse, *Against You, You only, have I sinned, and done this evil in Your sight, so that You may be justified in Your word, and gain merit through Your judgment* (Psalms 51:6)? David said to the Holy One, blessed be, "It is revealed and known before You that if I wanted to repress my impulse, I would have repressed it. But I said, 'Let them not say, "The servant out-merited his Master.'" Raba expounded: What is meant by the verse, *For I am ready to halt, and my sorrow is continually before me?* That Bat-Sheva, the daughter of Eliam, was predestined for David since the six days of Creation, but that she came to him with sorrow. And so did the school of R. Ishmael teach: She was worthy (i.e., predestined) for David from the six days of Creation, but he consumed her unripe. *b.Sanhedrin 107a*

(**Zohar 2:107a-b**) *So that You will be justified when You speak, and gain merit through Your judging* (Psalms 51:6)—and I will have no opening to speak before You. Come and see: Every artisan when he speaks, speaks through his artistry. David was the King's jester, and even though he was in pain, since he found himself before the King he turned to his jesting to amuse the King. He said, 'Master of the world, I said, *Examine me, O Lord, and test me*, and You said that that I would not be able to withstand Your test. So I sinned, *so that You will be justified by Your speaking*, and Your word would be true. For if I had not sinned, my word would have been true and Your word would be empty. Now that I sinned, in order to make Your word true, I have created a place for Your word to be justified, and because of this I did it, "so that You will be justified in Your speaking, and gain merit in Your judging" '. David turned to his art, and out of his pain, he spoke with jests/clowning to the King.

We learned: David did not measure up (in evil) to that deed, for it was he who said, *And my heart is empty within me* (Psalms 109:22)...David said, "In the heart are two palatial chambers, in one blood, and in the other breath. The one that fills with blood is the dwelling place of the evil impulse, and my heart is not like this, for it is empty, and I have left no dwelling place for the bad blood, where the evil impulse could dwell there, truly my heart is empty, without any bad dwelling there." And since this is the case, David did not measure up to that sin that he sinned. It was only in order to provide an opening for sinners: they will say, "King David sinned, and returned, and the Holy One, blessed be, forgave him—all the more so [for] the rest of humanity." About this it says, *I will teach transgressors Your ways, and sinners will turn unto You* (Psalms 51:15).

(**Psalm 51:1-**) A song of David, when Natan the prophet came unto him, after he came unto Bat-Sheva. Show me grace God according to Your love, according to Your multiple mercies forgive my transgressions...To You, to You alone I sinned and the evil in Your eyes I did—for so that You will be justified in Your speaking, and gain merit through Your judging....A pure heart create for me, God, and renew within me a true spirit. Don't send me from Your presence, and Your holy spirit don't take away from me...I will teach transgressors Your ways, and sinners will turn unto You...My Lord, my lips may You open, and my mouth will tell Your praise.

(**1 Samuel 16:23**) And it was, when God's spirit would be (coming) to Saul, then David took the harp and played with his hand, and it gave Saul spaciousness and was good for him and the evil spirit was removed from him.

(**2 Samuel 6:12-22**) And David went and came up with the ark of God with joy....And David leapt/twirled with all strength before *Hashem*, and David was girded in a linen *ephod* (tunic)... And David returned to bless his house and Michal Saul's daughter went out to meet David and she said, "How honored today is the king of Israel who was revealed naked to the eyes of the handmaidens of his servants... And David said unto Michal, "Before *Hashem*, who chose me above your father and above his whole house, to make me serve in front over *Hashem's* people, over Israel, and I will laugh/play before *Hashem* and make myself even more light/trifling, and I would be fallen in my own eyes — and with the handmaidens you spoke of, with them I will gain honor.